

Ministarstvo nauke
i tehnološkog
razvoja

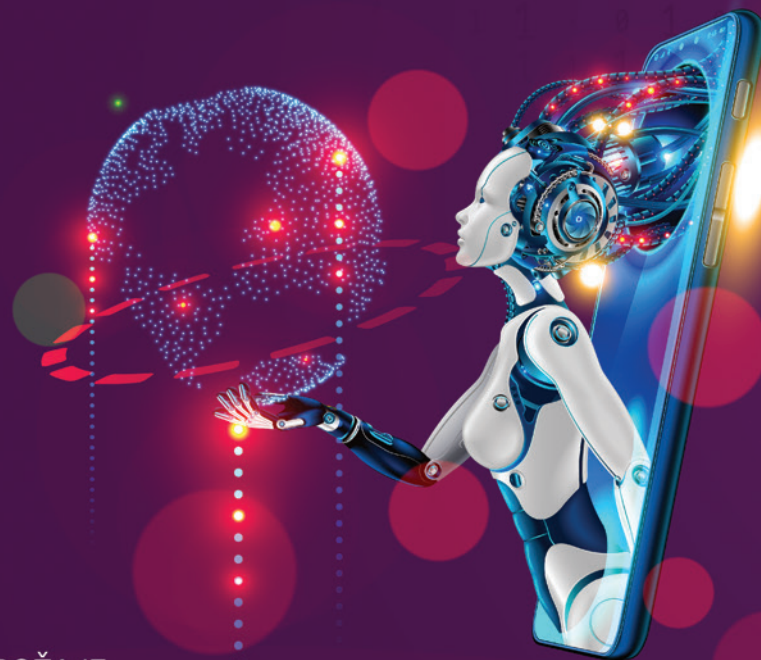

DANI NAUKE I INOVACIJA

29.9-2.10.2022.

PODGORICA / NIKŠIĆ / PLJEVLJA / BIJELO POLJE / CETINJE
KOTOR / BAR / TIVAT / KOLAŠIN / ANDRIJEVICA / BERANE / ROŽAJE

POWERED BY

Prof. dr. Biljana Šćepanović
Ministarka nauke i tehnološkog razvoja

Dragi ljubitelji nauke i inovacija, kao i oni koji će to tek postati,

Dobrodošli na naše ovogodišnje „Dane nauke i inovacija“, koji će biti održani u 12 crnogorskih gradova, u periodu od 29. septembra do 2. oktobra 2022. godine. Srećni smo što smo uspjeli da, nakon dvogodišnje pauze, ponovo organizujemo festival koji će približiti nauku i inovacije djeci, mladima i široj publici, ali je i dobra prilika da stručna javnost pokrene razgovore na brojne teme koje su aktuelne u oblasti nauke i inovacija. Dodatna vrijednost ovogodišnjeg festivala, koji bilježi jubilarno deseto izdanje, jeste da su po prvi put u njegovom nazivu prepoznate inovacije, koje su već nekoliko godina visoko pozicionirane u agendi Vladinih politika.

Ovo je, zapravo, poduhvat koji ne bi bio moguć bez entuzijazma i posvećenosti cijelog niza učesnika i prijatelja festivala, državnih i privatnih univerziteta, institucija javne uprave, inovacionih kompanija, naučnoistraživačkih centara i centara izvrsnosti, evropskih partnera i nosilaca evropskih projekata u oblasti nauke i inovacija. Kako je promocija u osnovi koncepta festivala, dragocjen partner su i televizije sa nacionalnom frekvencijom, kojima ovom prilikom posebno zahvaljujem za podršku.

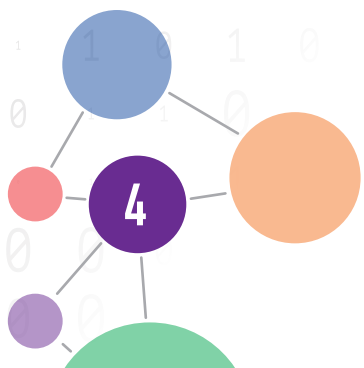
Želim da u ime Ministarstva nauke i tehnološkog razvoja zahvalim svim učesnicima, prijateljima, sponzorima festivala – brendu FiveG, Univerzitetu Crne Gore, Univerzitetu Donja Gorica, Univerzitetu Mediteran, Ministarstvu ekonomskog razvoja i turizma, Ministarstvu prosvjete, IPC Tehnopolis, Fondu za inovacije, Delegaciji Evropske Unije u Crnoj Gori, Američkoj privrednoj komori u Crnoj Gori, Upravi prihoda i carina, pojedinim opštinama, kao i brojnim drugim partnerima koji su doprinijeli raznovrsnosti sadržaja i ponude festivala.

Svjesni smo u kojoj mjeri se ovaj festival obraća prevashodno mladima, pa su sadržaji raznovrsni i kreirani upravo na način da nauku približe mlađoj populaciji. U dijelu festivala kojim želimo da približimo svijet inovacija najširoj javnosti, inovacione kompanije, startupovi i škole programiranja, organizovaće kurseve, edukativne radionice, prezentacije i predavanja. Tako će osnovci u Podgorici, Nikšiću, Kotoru, Baru, Cetinju... imati priliku da uče različite segmente programiranja i njegove primjene u praksi, da se upoznaju sa razvojem video igara, nauče o svijetu gejminga i značaju gejming industrije. Kako smo kroz jedan od konkursa Ministarstva podržali nekoliko projekata za promociju inovacione kulture i edukativnih programa, stvorena je prilika da u Podgorici, Baru i Kotoru posjetioci saznaju o inovativnim rješenjima iz oblasti vještačke inteligencije, blokčejna, senzorskih i dronskih tehnologija, kao i primjeni najnovijih ICT trendova i značaju transfera tehnologije sa inostranim ekosistemima.

Vjerujemo da ovogodišnji festival, nakon dvogodišnje pauze, željno iščekuju svi ljubitelji nauke i inovacija. Vjerujemo i da će ih nakon festivala biti još više, kada im, upravo tokom festivalskih dana, pomognemo da odškrinu vrata magičnog svijeta nauke i inovacija. Ovo je manifestacija na koju su svi dobrodošli, za koju nikom nije potrebna ulaznica ili bilo kakav drugi preduslov, na kojoj nikog ne pitamo za godine, predznanje, interesovanje. Dođite da se družimo i zabavimo, ali i da štošta naučimo i saznamo.

0 1 0 1 0 0 1 0 0 1 1 0 1 0
0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 1 1 1 1
0 1 0 1 0 0 1 0 0 0 0 0 0 0
0 1 0 1 0 0 0 1 0 0 0 1 1 1
0 0 0 1 1 1 1 0 1 0 0 0 0 0
1 1 1 1 1 0 1 1 0 0 0 0 0 0
0 0 1 1 0 1 1 1 0 1 0 1 0 0
1 1 0 1 1 0 0 0 1 0 0 0 0 0
1 1 0 0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 1 0 1 1 1 1 0 0 0 0
0 1 1 0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 0
0 1 1 0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 0
0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
1 0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

KAKO MJERIMO ONO ŠTO NE MOŽEMO DA VIDIMO

Međunarodna grupa za promociju fizike čestica – IPPOG

(International Particle Physics Outreach Group)

30. septembar (10:00–12:00), Plava sala rektorata Univerziteta Crne Gore, Podgorica

Ovo je opšti pregled ciljeva i dostignuća eksperimenata na Velikom hadronskom sudaraču (LHC) u CERN-u. Spoznaja našeg univerzuma i pravila koja regulišu njegovo i naše postojanje.

Fundamentalno istraživanje koje se sprovodi u CERN-u dio je duge ljudske potrage za razumijevanjem svijeta oko nas. To je dugotrajno putovanje koje je ukorijenjeno u našem genetskom materijalu, jer je neophodno za opstanak naše vrste. To je takođe onaj koji zahtijeva napore širom svijeta, uključujući istraživače i inženjere koji rade na razvoju naučne tehnologije i metodologije koje pokreću ljudske sposobnosti.

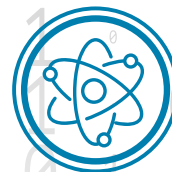
Predstavićemo neka od najosnovnijih pitanja sa kojima se suočava oblast fizike čestica i raspravljati o mogućnostima da pronađemo odgovore sa LHC-om i budućim sudaračima. Fokus je na otkriću Higsovog bozona 2012. godine i teorijskim i eksperimentalnim naporima koji su doveli do grandiozne prekretnice u fizici elementarnih čestica.

KONCERT: THE CANETTES BLUES BAND – PROTON TOUR 2022

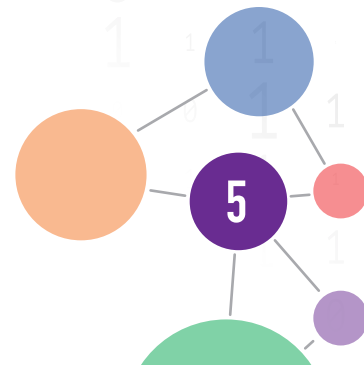
The Canettes Blues Band

30. septembar (19:00), CKZ Ribnica, Podgorica

Canettes Blues Band čini dio CERN-ovog muzičkog kluba. Specijalizovani za Versoik Delta Blues, ovaj bend je poseban zbog svoje energije i specifičnog stila izvedbi, gdje god da odu. Njihov repertoar uključuje mješavinu originala i originalnih interpretacija velikana blua i R&B-a, uključujući Madi Votersa, Badija Gaja, Džuniora Velsa i Reja Čarlsa. Nastup tokom festivala će sadržati nekoliko originalnih numera benda iz oblasti fizike čestica: The ATLAS Boogie (klasik) i Gimme Some Protons, pjesmu koja je predstavljena na ljetnjem veb prenosu uživo iz CERN-a za LHC Run 3 Startup. Dovedite svoju porodicu i prijatelje i ne zaboravite cipele za ples.

Steven Goldfarb
Eksperimentalni fizičar
iz oblasti elementarnih čestica
Istraživač na
ATLAS Eksperimentu, CERN

Centar za zaštitu
biodiverziteta Jadrana, Kotor
Akvarijum Boka

AKVARIJUM BOKA

Centar za zaštitu biodiverziteta Jadrana, Kotor

29. septembar – 2. oktobar (10.00–21.00), Kotor

Uvodno predavanje u amfiteatru na otvorenom o osnovnim odlikama morskog ekosistema Jadranskog mora uz upoznavanje sa izložbom na otvorenom. Obilazak akvarijuma uz upoznavanje sa biodiverzitetom Jadranskog mora, interesantnim činjenicama vezanim za morske organizme u Akvarijumu. Za učenike srednjih škola održaće se modul u vezi sa tehničko-tehnološkim procesom obrade vode za akvarijume i prilagođavanjem organizama u kontrolisanim uslovima sredine.

IZLOŽBA: MATEMATIKA I PRIRODA

Centar za promociju nauke, Beograd

29. septembar – 2. oktobar, The Capital Plaza, Podgorica

Postavka „Matematika i priroda“ uči nas da je svijet u kome živimo pun obrazaca koji se mogu opisati uz pomoć matematike. Posjetioци će imati priliku da saznaju više o prirodnim pojavama u kojima se pronalaze matematički principi, konkretno: kako su nastale leopardove pjege, kako ih opisati diferencijalnim jednačinama, kako eksponencijalnim jednačinama predvidjeti brojnost bakterija, šta sve možemo da opišemo Fibonačijevim nizom, šta zlatnim presjekom, a gdje se sve mogu naći bilateralna i radijalna simetrija.

Sadržaj je prikladan za starije od 6 godina.

SPEKTRI

Centar za promociju nauke, Beograd

29. septembar - 2. oktobar, Tržni Centar Big Fashion, Podgorica

Tokom izložbe imaćete priliku da zavirite u svijet elektromagnetnih talasa.

„Spektri“ pokrivaju šest oblasti koje čine elektromagnetno zračenje: radio-talase, zahvaljujući kojima komuniciramo još od kraja 19. vijeka; mikrotalase, kojima možemo i da zagrijavamo hranu; infracrveno zračenje, koje koriste termalne kamere; vidljivi dio spektra, na koji reaguje ljudsko oko; ultraljubičasto zračenje, koje može služiti i za sterilizaciju; i x i gama zračenje visokih energija.

Svaka od oblasti je izložba za sebe, predstavljena je određenom bojom, i sastoji se od nekoliko interaktivnih eksponata, na kojima sami možete testirati osobine elektromagnetnih talasa.

Sadržaj je prikladan za starije od 9 godina.

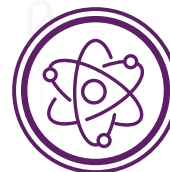

OTVORENA NAUKA I EOSC (EUROPEAN OPEN SCIENCE CLOUD)

Univerzitet Crne Gore – Elektrotehnički fakultet

2. oktobar (11:00–13:00), Svečana sala Tehničkih fakulteta, Podgorica

Sesija na temu Otvorene nauke i EOSC-a predstaviće najbitnija dostignuća u ovoj oblasti u Evropskoj Uniji i Crnoj Gori. Učesnici će imati priliku da se bliže upoznaju sa najbitnijim elektronskim infrastrukturama u Evropi za razmjenu podataka, naučnim rezultatima i servisima institucija i pojedinaca, kao i sa novim otvorenim servisima koji su razvijeni na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore kroz NI4OS-Europe projekat.

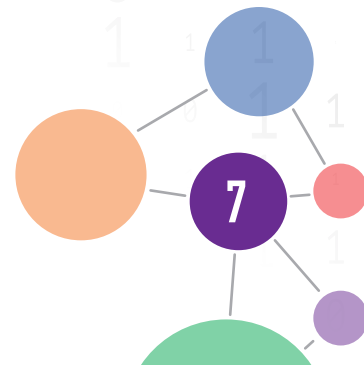
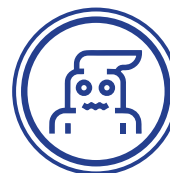

STEM RADIONICA – NAUKA BEZ BAUKA

Američki ugao Podgorica

29. septembar (12:00), Američki ugao Podgorica

Na ovoj radionici djeca uzrasta od 2. do 6. razreda osnovne škole upoznaće svijet robotike, programiranja i elektronike. Osnovna ideja ovog programa je podsticanje logičkog razmišljanja, kao i promovisanje nauke, tehnike i elektronike na edukativan i zanimljiv način. Učesnici će istraživati i učiti po kom principu funkcionišu inovativni kitovi i uređaji kao što Makey Makey (mejki-mejki), LittleBits, Snap Circuit, LegoMindstorm i Knex roboti, itd.

PROJEKCIJA FILMA „TESLA“

Američki ugao Podgorica

29. septembar (15:30), Američki ugao Podgorica

Film „Tesla“ (2021) je biografski film o Nikoli Tesli, naučnom geniju i najvećem izumitelju sa ovih prostora. Životna priča čovjeka koji je, kako kažu, „izmislio 20. vijek“, hronološki prati Tesline američke godine, nizanje njegovih ključnih otkrića i sukob sa Tomasom Alvom Edisonom. Glavne uloge: Ethan Hawke, Eve Hewson. Režija: Michael Almereyda.

NAUKA KROZ IGRU, NOĆ ISTRAŽIVAČA – PREZENTACIJA STEM PROGRAMA I RADIONICE

Američki ugao Podgorica

30. septembar (11:00-18:00), BEMAX Arena, Podgorica

Prezentacija STEM programa i radionice.

FARMAKOLOGIJA I ISPITIVANJE LJEKOVA, INTERAKTIVNA PREZENTACIJA NA ENGLLESKOM JEZIKU

Američki ugao Podgorica

30. septembar (11:00), Američki ugao Podgorica

Da li ste znali da naučnici započnu sa desetinama hiljada komponenti prije nego što krenu sa kliničkim ispitivanjem jedne kombinacije sastojaka za lijek? Fokus prezentacije je na otkrivanju antibiotika, ispitivanju lijekova i procesu kliničkog ispitivanja lijekova u Sjedinjenim Američkim Državama. Takođe će biti riječi o različitim načinima upotrebe i pravljenja različitih vrsta pilula i kapsula kako bi se maksimizirali efekti i ciljevi lijeka.

Emma Devaney, profesorka biologije i hemije i Fulbrajt stipendistkinja.

„TECH GIRLS“ PROGRAM RAZMJENE ZA DJEVOJKE U NAUCI

Američki ugao Podgorica

1. oktobar (17:00), Američki ugao Podgorica

„TechGirls“ je ljetnji program razmjene koji finansira Vlada SAD, a sprovodi organizacija Legacy International. Program ima za cilj da osnaži i inspiriše mlade žene širom svijeta da odaberu karijere u nauci, odnosno nekoj od STEM oblasti (nauka, tehnologija, inženjerstvo i matematika).

Program je za djevojke od 15 do 17 godina iz 36 zemalja, zainteresovane za STEM. Program povezuje više od 100 izabranih učesnica iz 36 zemalja širom svijeta sa njihovim američkim vršnjakinjama tokom dinamičnog četvoronedjeljnog programa u SAD i mentorske podrške, koji će trajati 8 mjeseci.

PROJEKCIJA FILMA „HIDDEN FIGURES“ („SKRIVENE BROJKE“)

Američki ugao Podgorica

1. oktobar (18:00), Američki ugao Podgorica

„Skrivene brojke“ je biografska drama koja se temelji na istinitoj priči o tri žene afroameričkog porijekla koje su 1962. godine dale veliki doprinos ostvarenju NASA-inog projekta slanja Džona Glena u orbitu. Ketrin Dži Džonson, Doroti Von i Meri Džekson probile su polnu i rasnu barijeru, radeći kao NASA-ine matematičarke, kompjuterski eksperti i inženjeri u vrijeme kada je svemirska trka između SAD i Sovjetskog Saveza bila u punom jeku. Tih 60-tih godina 20. vijeka, tri Afroamerikanke odigrale su ključnu ulogu u izračunavanju NASA-inih putanja kojima će se astronaut Džon Glen lansirati u orbitu i kojima će se moći sigurno vratiti.

STEM – OSNOVE 3D ŠTAMPE

Američki ugao Cetinje

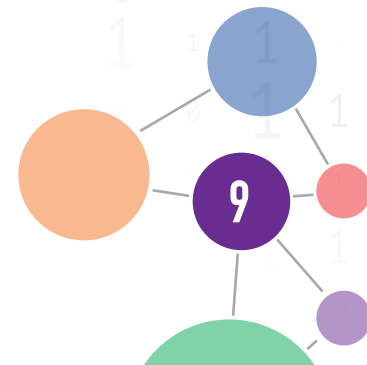
29. septembar (16:00), Američki Ugao Cetinje

Radionica će se sastojati od teorijskog i praktičnog dijela. U teorijskom dijelu učesnici će se upoznati sa osnovama 3D štampe i koracima koje je potrebno ispratiti u cilju stvaranja 3D modela. U okviru praktičnog dijela polaznici će, koristeći open-source programe, kreirati svoj sopstveni 3D model i isti odštampati na 3D štampaču.

MSc Ivan Martinović, doktorand na Elektrotehničkom fakultetu.

„Hidden Figures“

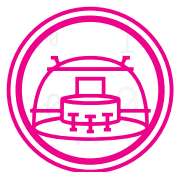

KRATKOMETRAŽNI FILM „INŽENJERSKA ŠKOLA NAUKE 3 – GDJE, ŠTA, KAKO?“

NVO Korak sa naukom

30. septembar (18:30), NEST, Cetinjski Put, Podgorica

Film je retrospektiva projekta udruženja „Korak sa naukom“ koji je realizovan ove godine. Osim filma, biće održan veliki Team Building sastanak članova udruženja, sa ciljem razmjene mišljenja i ideja o daljim koracima i projektima samog udruženja. Uz članove organizacije, premijeri će prisustvovati prijatelji udruženja, volonteri ali i aktivni učesnici na svim projektima udruženja.

MINI SAJAM INOVACIJA I NAUKE

NVO Korak sa naukom, Američki ugao Pljevlja

1. oktobar (11:00-16:00), Sportski centar „Ada“, Pljevlja

Posjetioци sajma će imati priliku da prisustvuju zanimljivim naučnim eksperimentima, nauče nešto novo ali i isprobaju najnovije tehnologije kao što su: VR starship, VR naočare, Oculus, table za grafički dizajn, ali i da se oprobaju u brojnim aktivnostima poput igranja VR igrice, upravljanja robotima, kreiranja 3D modela i upotrebe 3D olovaka, rada sa eksperimentima fizike i medicine, ali i da prvi put sastave svoj računar od nule.

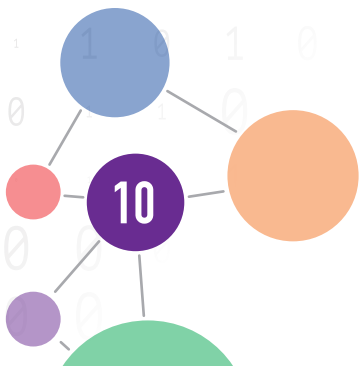

KVIZ ZNANJA „BRAINERI/BREJNERI!“

NVO Korak sa naukom

2. oktobar, Kapetanovo jezero, Nikšić

Pored izleta na Kapetanovom jezeru za studente ali i srednjoškolce iz Crne Gore, NVO Korak sa naukom organizuje veliko takmičenje u znanju, kviz „Braineri/Brejneri!“, gdje će najbolji ponijeti zanimljive nagrade.

KAKO NASTAJU ZEMLJOTRESI I ŠTA KADA SE ZEMLJOTRES DESI

Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju, Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore

1. oktobar (11:00–12:30), Rektorat Univerziteta Crne Gore

Zemljotresi spadaju u prirodne hazarde, koji se kao i većina drugih katastrofa dešavaju bez najave, ne birajući vrijeme i mjesto, velikim intenzitetom i ne birajući ranjivost pogođenog područja. Crna Gora, sa širim okruženjem, pripada seizmički aktivnim prostorima, koji su tokom istorije generisali veoma snažne zemljotrese. Iz tog razloga je veoma važno da svi, djeca i odrasli, znaju osnovne informacije o zemljotresima, načinu njihovog monitoringa, analize, izrade karate seizmičkog rizika, a nadasve da znaju kako se ponašati kada se zemljotres desi, odnosno šta činiti tokom i nakon zemljotresa. Upravo su to teme koje će biti prezentirane zajedničkim snagama institucija: Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju – koji vrši monitoring zemljotresa, i MUP – Direktorata za spašavanje i zaštitu, koji propisuju uputstva u slučaju zemljotresa, obezbjeđujući na taj način potpunu informisanost i sticanje važnih znanja pojedinaca i zajednica u slučaju ove prirodne katastrofe.

OKRUGLI STO: USPOSTAVLJANJE MEĐUNARODNOG INSTITUTA ZA ODRŽIVE TEHNOLOGIJE NA PROSTORU JUGOISTOČNE EVROPE (SEEIIST) RAZVOJNA ŠANSI I IZAZOVI

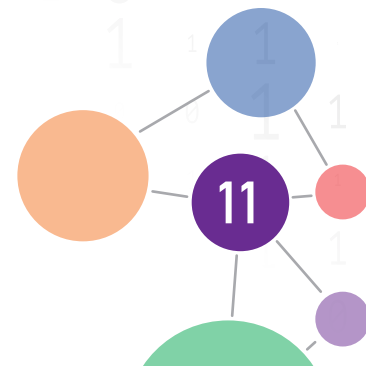
Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja

2. oktobar (10:00–11:30), Rektorat Univerziteta Crne Gore

Projekat SEEIIST predstavlja jedan od najozbiljnijih regionalnih razvojnih, naučno-tehnoloških projekata koji je iniciran na prostoru Jugoistočne Evrope, i na kojem se intenzivno radi od sredine 2017. godine. Njegova misija je promovisanje saradnje između institucija jugoistočne Evrope sa ciljem da se postigne izvrsnost u istraživanju napredne terapija karcinoma u korist građana, kao i pacijenata širom svijeta.

SEEIIST kao međunarodni centar za terapiju kancera teškim česticama je više od klinike i više od naučnoistraživačkog centra, ali i izazov za regionalnu zajednicu.

Okrugli sto predstavlja priliku da se javnost bliže upozna sa tekućim aktivnostima i narednim koracima za uspostavljanje ove vrijedne infrastrukture.

RADIONICA „OD OBLIKA DO TIJELA“

ADP ZID

30. septembar (11:00–13:00), Upbeat Hub Training & Event Centre – Kuća Čubranovića, Podgorica

Svijet oko nas pun je različitih oblika. Koliko ima dimenzija svijet u kojem živimo? Da li 2D prikaz može da oblikuje 3D svijet? Da li možemo da isprintamo stvari iz našeg okruženja kao što su stolica, šaraf ili igračka? Da li je to oblik ili tijelo koje ima dimenzije? Samo su neka na od pitanja na koja će učesnici dobiti odgovore.

Tokom prezentacije pokazaćemo kako je, u kombinaciji primijenjenih umjetnosti i kompjuterskih nauka, moguće od 2D modela napraviti 3D animaciju koristeći široku lepezu kompjuterskih alata kao što su Dragonframe, Adobe After Effects, Adobe Illustrator, kao i alat za fizičko 2D modelovanje odnosno laser cutter. U prezentaciji ćemo uživo animirati kratku sekvencu kako učesnici mogli iz prve ruke vidjeti i osjetiti cijeli proces koristeći se stop motion tehnikom.

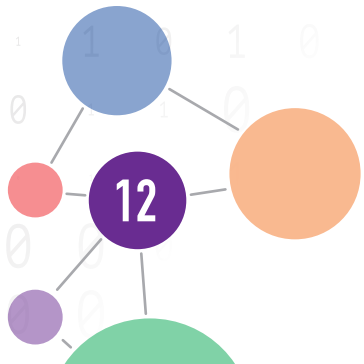
PANEL „PERPER“ – NAREDNI KORACI I MOGUĆNOST UVOĐENJA STABLECOIN-A U CRNOGORSKU EKONOMIJU

ADP ZID

30. septembar (17:00–18:00), Upbeat Hub Training & Event Centre – Kuća Čubranovića, Podgorica

Tokom panela biće obrađene sljedeće teme: šta nudi Perper (fizičkim i pravnim licima, ekonomiji), šta je odrađeno kad je ovaj projekat u pitanju / šta će se još odraditi / trenutno stanje stvari / izazovi (legalni, tehnički, aml, kyc, neki dr.zakon) kao i mogući pravci razvoja.

Stablecoin Perper (perper.net) je rezultat projekta „Primjena blockchain tehnologije u pružanju turističkih servisa“, podržanog od strane EU i Ministarstva nauke i tehnološkog razvoja kroz IPA poziv „Kolaborativna grant šema za inovativne projektne ideje“. Perper u vidu mobilne aplikacije dostupan je u Google store i Apple store. Projekat koji je rezultirao kreiranjem stablecoin Perper za cilj je imao razvoj blockchain tehnoloških rješenja koja doprinose pametnom i održivom ekonomskom razvoju i rastu u turizmu. Stablecoin Perper je temeljen na dva naučna rada i to: „Predviđanje makroekonomskih učinaka usvajanja stablecoina: Bayesov pristup“, objavljenom u časopisu Economic Modeling, i „Stablecoin: Novi izazovi za male pravne sisteme?“ objavljenom u naučnoj publikaciji pod nazivom „Privatno pravo i vladavina prava: Komparativne perspektive iz Jugoistočne Evrope“ u izdanju Hart Publishing Group. Autori oba naučna rada govoriće na panelu.

INOVATIVNI PRISTUP ZA ODRŽIVI RAZVOJ PLAVE EKONOMIJE

Univerzitet Crne Gore, Pomorski fakultet Kotor

1. oktobar (10:00–15:00), Pomorski fakultet, Kotor

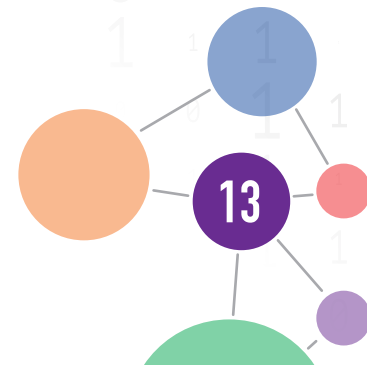
Pomorski fakultet Univerziteta Crne Gore učiniće svoj istraživački prostor dostupnim za obilazak i upoznavanje. Učenici će imati priliku da obiđu Centar za istraživanja, inovacije i preduzetništvo. U okviru Centra se realizuje dio nastavnog procesa, kao i primijenjena i fundamentalna istraživanja iz oblasti plavih ekonomija, organizovanje naučnih i stručnih skupova, praćenje primjene rezultata istraživanja u praksi i izradu naučnih studija i analiza. U okviru Centra nalaze se laboratorije za: Energetsku efikasnost u pomorstvu, Off-shore tehnologije, Brodske motore, Goriva i maziva (akreditovana od strane ATCG), Zaštitu morske sredine od uticaja brodova, Arheologiju pomorstva i Brodsku elektrotehniku. Takođe, u okviru Centra za istraživanja, inovacije i preduzetništvo sprovode se naučna istraživanja na temu primjene inovativnih tehnologija u cilju praćenja uticaja pomorskog saobraćaja na stanje životne sredine u Kotorskom zalivu (SMART KOTOR BAY). Savremeni koncept studija i istraživanja na Pomorskom fakultetu Kotor uključuje primjenu brojnih sofisticiranih simulacija brodskih operacija i procesa, uključujući tu navigaciju, mašinski kompleks i brodski elektro-energetski sistem.

IZLOŽBA „OLOVNE GODINE“

Fakultet Vizuelnih umjetnosti, Univerzitet Mediteran

29. septembar – 2. oktobar, The Capital Plaza, atrijum, Podgorica

Studentska izložba, nazvana „Olovne godine“ je okupila radove studenata Fakulteta vizuelnih umjetnosti svih modula i dugo je bila predmet ozbiljnih razgovora u namjeri da se dođe do adekvatnog naslova koji će najbolje objediniti stvaralaštvo mladih današnje generacije. Naziv izložbe „Olovne godine“ direktno referiše na istoimenu pjesmu Ekatarine Velike iz 1985. godine ali je i djelimično inspirisan italijanskim periodom 60tih- 80tih godina XX vijeka, poznatim kao „Olovne godine“ ili „Anni di piombo“ karakterističnim po ozbiljnim u to vrijeme političkim previranjima, ljevice i desnice. Izložba prikazuje vidljiv i uvijek prisutan uticaj društvenih i socijalnih okolnosti i previranja na mlade i njihovo stvaralaštvo, ali i društvena ponavljanja kojih smo svjedoci u svakoj generaciji

IZLOŽBA FOTOGRAFIJA „ODRAZ“

Fakultet Vizuelnih umjetnosti, Univerzitet Mediteran, prof. Balša Gobović

29. septembar – 2. oktobar, KIC Budo Tomović

Po riječima Vuka Vukovića, muzejskog pedagoga u Centru savremene umjetnosti „fotografije profesora Balše Gobovića probijaju koncept političke korektnosti, pripitomljenog prostora distanciranog drugog koji je u redu sve dok ne uznemirava našu zlatnu zonu komfora“.

Profesor fotografije Balša Gobović je dio tima FVU od 2018. godine. Diplomirao je na Fakultetu za medije i dizajn u Čarlstonu, a 2015. godine magistrirao na prestižnom SCAD-u (The Savannah College of Art & Design) u Atlanti. Ovo je njegova deveta samostalna izložba.

UPOZNAJ BIOMEDICINU

Medicinski fakultet, Univerziteta Crne Gore

1. oktobar (09:00–13:00), Medicinski fakultet Univerziteta Crne Gore, Podgorica

Medicinski fakultet Univerziteta Crne Gore u saradnji sa drugim partnerskim institucijama iz Crne Gore i inostranstva realizuje projekat Centar izvrsnosti za biomedicinska istraživanja – CE-BIMER čiji je cilj, između ostalog, razvoj laboratorija za biomedicinska istraživanja i realizacija istraživačkih aktivnosti iz oblasti farmakogenomike, bioinženjeringa kože, izučavanja antikancerogenih sposobnosti bioaktivnih jedinjenja i sl.

Učesnici Festivala nauke imaju priliku da čuju najaktuelnija predavanja iz oblasti biomedicine ali i da kroz obilazak laboratorija na Medicinskom fakultetu učestvuju u praktičnom radu iz ove oblasti.

OTVORENI DAN LABORATORIJE ZA INDUSTRIJSKI DIZAJN „TECHLAB TEHNOPOLIS“

Arhitektonski fakultet – Univerzitet Crne Gore, IPC Tehnopolis

1. oktobar (10:00–12:00), IPC Tehnopolis, Nikšić

Arhitektonski fakultet Univerziteta Crne Gore u saradnji sa Inovaciono-preduzetničkim centrom Tehnopolis iz Nikšića, organizuje interaktivnu jednodnevnu radionicu za studente fakulteta.

Studentima će biti predstavljena 3D tehnologija koje uključuju: 3D modelovanje, 3D skeniranje, rad na softverima za pripremu gcode, pripremu štampača i 3D štampu, kao i detaljnije predstavljanje CNC rutera za obradu drveta.

Radionica podrazumijeva priliku da učesnici upoznaju i nauče nešto više o 3D tehnologiji i CNC mašinama. Kroz praktičan rad učesnici će uvidjeti sve mogućnosti koje laboratorija pruža a koje mogu biti od velike koristi u procesu projektovanja i promišljanja prostora u kontekstu arhitekture i urbanizma.

PREZENTACIJE REZULTATA NAUČNOISTRAŽIVAČKIH AKTIVNOSTI MEDICINSKOG FAKULTETA UNIVERZITETA CRNE GORE

Medicinski fakultet, Univerzitet Crne Gore

29. septembar (13:00), Amfiteatar Medicinskog fakulteta, Podgorica

Medicinski fakultet predstaviće rezultate naučnoistraživačkih aktivnosti svojih doktoranada i istraživača na aktuelnim projektima koje realizuje ovaj fakultet.

ZANIMLJIVI OGLEDI: TEHNOLOŠKI PROCESI, NOVI MATERIJALI I ŽIVOTNA SREDINA

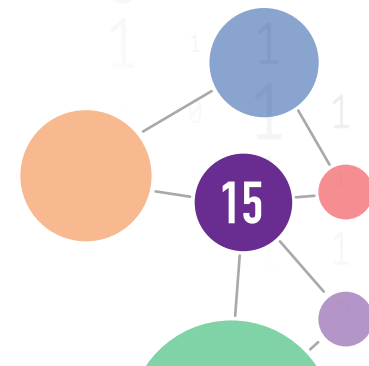
Metalurško-tehnološki fakultet

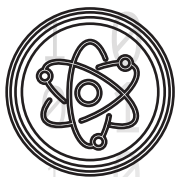
1. oktobar (10:00-16:00), Hol zgrade tehničkih fakulteta, Podgorica

Demonstracija interesantnih eksperimenata iz oblasti hemije, nauke o materijalima, tehnologije, zaštite životne sredine za mlađu populaciju.

Pored eksperimenata biće održana i kratka predavanja iz oblasti konverzije i skladištenja energije kao i ekološki prihvatljivih sinteza novih materijala.

Kontakt: dr Jana Mišurović, tel. 068 421 918, prof. dr Biljana Damjanović Vratnica, tel. 069 072 062

OTVORENA VRATA – PROJEKAT MONUSEN

Elektrotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore

29. i 30. septembar (09:00–13:00), Elektrotehnički fakultet, Podgorica

Crnogorski centar za podvodne senzorske mreže () organizovaće Otvorena vrata za učenike osnovnih i srednjih škola, kao i za širu zajednicu, sa ciljem popularizacije nauke i predstavljanja istraživanja Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta Crne Gore u oblasti podvodnih senzorskih mreža.

Posjetioci će imati priliku da se upoznaju sa ulogom podvodnih senzorskih mreža za prikupljanje okeanografskih podataka, praćenje zagađenja, istraživanje prirodnih podzemskih resursa, prevenciju katastrofa, potpomognutu navigaciju i taktičko nadgledanje. Tokom posjete za posjetioce će biti organizovano predavanje o podvodnim senzorskim mrežama, kao i prezentacija naučnoistraživačke i inovacione infrastrukture Centra.

Kontakt: Prof. dr Ana Jovanović, tel. +382 69 532 254, e mail: anaj@ucg.ac.me

DEMONSTRACIJA NAJZANIMLJIVIJIH EKSPERIMENTATA IZ HEMIJE I BIOLOGIJE

Prirodno–matematički fakultet, Univerzitet Crne Gore

1. oktobar (11:00–17:00), Prirodno–matematički fakultet, Univerzitet Crne Gore, Podgorica

Učesnici će se upoznati sa osnovim hemijskim zakonima, sa supstancama sa kojima dolaze u dodir svakodnevno ili sa onima koje su malo opasnije i koje se čuvaju pod posebnim uslovima, naučiće kako funkcioniše alko-test, provjeriće kako rade indikatori, vidjeće da i limun može da se ponaša kao baterija, bojiće plamen različitim bojama, napraviće hemijski tornado, vidjeće da novac može da se zapali ali da ne sagori i još mnogo drugih stvari, na osnovu kojih će hemiju upoznati na jedan malo drugačiji način i naučiti da se kroz eksperimente mogu značajno utvrditi već postojeća i steći nova znanja.

U laboratorijama studijskog programa biologija budite učesnik jedne od radionica: Digitalni herbar, Šta se krije u kapljici krvi? Upoznajte svijet beskičmenjaka i kičmenjaka, Zaviri u unutrašnjost puža, „Slatko“ u biljkama, Budi osteolog, Mikrobna umjetnost, Beba iz epruvete...

DAN OTVORENIH VRATA BIOTEHNIČKOG FAKULTETA

Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore

30. septembar (10:00–14:00), Biotehnički fakultet, Podgorica

Predstavljanje specijalizovanih laboratorija Biotehničkog fakulteta u kojima se realizuju istraživanja, i gotovo svakodnevno obavljaju razni stručni poslovi koji se tiču poljoprivrede. Upravo se ovim segmentom fakultet predstavlja mlađoj populaciji i budućim studentima u sklopu festivala. Biće predstavljeni mini ogledi, upoznaćete se sa svijetom mikroorganizama, insekata, načinima njihovog hvatanja, gajenja, segmentima koji se tiču ispitivanja zemljišta, analize vina, itd.

Kontakt: prof. dr Sanja Radonjić, tel: +382 20 268 437, sanjar@ucg.ac.me

DAN OTVORENIH VRATA MAŠINSKOG FAKULTETA

Mašinski fakultet, Univerzitet Crne Gore

30. septembar (10:00–14:00), Mašinski fakultet, Podgorica

Mašinski fakultet otvara vrata svojih laboratorija! Posjetioci će se upoznati sa naučnoistraživačkom opremom koju fakultet posjeduje, projektima koji se trenutno realizuju kao i sa do sada ostvarenim rezultatima na realizovanim projektima. Profesori, saradnici i studenti fakulteta su na raspolaganju posjetiocima za sva pojašnjenja i odgovore.

DRUŽENJE SA ZVIJEZDAMA

Crnogorsko astronomsko društvo Podgorica,

Astronomsko društvo Nikšić, Savez radio amatera Crne Gore

30. septembar (20:00–22:00), EKIP Toranj, Dajbabska gora, Podgorica

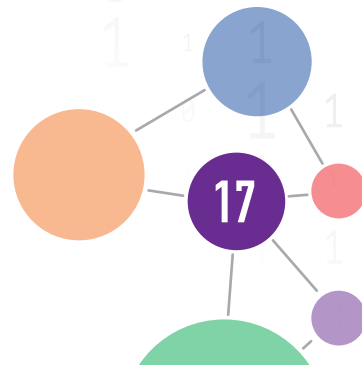
1. oktobar (20:00–22:00), Gradski trg, Nikšić

Crnogorsko astronomsko društvo Podgorica i Savez radio amatera Crne Gore i ove godine organizuju zanimljiv astronomski program na dvije lokacije. Kao i ranijih godina, posjetioci će imati priliku da posmatraju noćno nebo kroz nekoliko teleskopa, kao i da razgovaraju sa astronomima.

Ako se pitate kako izgledaju zvijezde, kakav je njihov oblik i kako zapravo sijaju na maloj udaljenosti, sada imate priliku da saznate.

Kontakt za zakazivanje termina na obje lokacije: astronomi@t-com.me

Program može biti pomjeren usljed neadekvatnih vremenskih prilika.

PUTUJUĆI FESTIVAL NAUKE

Prona – Fondacija za promovisanje nauke

- 1. oktobar (11:00–12:30), Kolašin
- 1. oktobar (14:30–16:00), Bijelo Polje
- 2. oktobar (11:00–12:30), Andrijevica
- 2. oktobar (14:30–16:00), Rožaje

Fondacija za promovisanje nauke PRONA realizovaće Putujući festival nauke i to u četiri crnogorske opštine: Kolašinu, Andrijevici, Bijelom Polju i Rožajama. Posjetioci će imati priliku da posmatraju i sami učestvuju u pažljivo odabranim eksperimentima iz fizike, hemije i biologije, kao i u radionicama iz matematike i elektronike. Kako možemo obojiti plamen, šta su indikatori, od čega potiče zelena boja biljaka, matematičke mozgalice, kako funkcionišu senzori sa kojima se susrijećemo u svakodnevnom životu samo su neke od tema sa kojima će se upoznati posjetioci Putujućeg festivala nauke.

IZLOŽBA PRIRODNJAČKOG MUZEJA

Prirodnjački muzej – galerijski prostor

29. septembar – 2. oktobar (9:00–20:00), Oktobarske Revolucije 74, Podgorica

Prirodnjački muzej će tokom festivala svim posjetiocima otvoriti vrata svog galerijskog prostora. Stalna postavka Prirodnjačkog muzeja pod nazivom „Kad priroda priča“ konstantno se dopunjuje novim sadržajima. Zbog ograničenosti prostora, na njoj je prikazan samo mali dio biodiverziteta naše zemlje, kroz odabir pojedinih atraktivnih, ali i rijetkih i ugroženih vrsta živog svijeta (biljaka, gljiva i životinja). Takođe, prikazani su i fosilni ostaci biljaka i životinja, kao i geološki eksponati. U izložbenom prostoru su prisutne i dvije aktuelne tematske izložbe. Izložba „Otrovni i jestivi ukrasi prirode“ na zanimljiv način prikazuje najčešće otrovne i njima slične jestive vrste gljiva koje se kod nas koriste u ishrani. Kroz izložbu „Dva lica prirode – lijek i otrov“, kroz primjere ljekovitih, ali i otrovnih svojstava nekih proizvoda živih bića, prikazana su dva lica prirode koja nijesu često jasno razgraničena.

KROZ IGRU DO ZNANJA

Tinker labs

1. oktobar i 2. oktobar (11:00–14:00), Dvorac Petrovića, Podgorica

U jednoj maloj laboratoriji na otvorenom naši drugari iz Tinker labsa izvešće brojne eksperimente za najmlađe ali i za one malo starije!! Igrajmo se i učimo zajedno sa Tinkerom!

U slučaju loših vremenskih prilika važi isti termin ali u prostorijama Tinker labsa. U tom slučaju, prijavu djece neophodno je izvršiti putem broja telefona: 067 826 281.

IZLOŽBA „NAUKA I INOVACIJE BUDUĆNOSTI“

Srednja likovna škola „Petar Lubarda“, Cetinje

30. septembar (09:00–14:00), Dvorski trg, Cetinje

Maturanti srednje likovne škole „Petar Lubarda“ predstavice svoje predikcije na temu nauke i inovacija budućnosti direktno slikarskim i crtačkim tehnikama, na Dvorskom trgu na Cetinju. Srednja likovna škola će ponuditi likovna rješenja za koja se kao polazna tačka za zamišljanje budućnosti uzima potencijalni napredak nauke i tehnologije.

Dodite i budite dio kreativnog procesa naših mladih umjetnika!

U slučaju loših vremenskih prilika, nova lokacija će biti naknadno objavljena.

ZELENA ENERGIJA

NVO ENERGEKO

30. septembar – 1. oktobar (10:00–14:00), Prostorije Radio kluba „Podgorica“, ul. Novaka Miloševa 31

Pomoću naučnih kompleta o obnovljivim izvorima energije na minijaturnom nivou demonstriraćemo rad sistema čiste energetske tehnologije. Uključite električni krug pomoću solarnog panela ili vjetroturbine sa profilisanim noževima na osnovu NASA aeronautike. Generišite vodonik pomoću vode neelektrolize i pretvorite ga u električnu energiju pomoću PEM gorivne ćelije. Bez obzira na kombinaciju tehnologija koju želite da istražite, ovaj naučni komplet je sveobuhvatan uvod u principe koji stoje iza obnovljivih izvora energije.

Istražite budućnost skladištenja energije pomoću Horizon-ovog kompleta za mikrogorivne ćelije. Uključite mini turbine pretvaranjem vodonika u čvrstom stanju u metalnom hidridu H1-DROSTIK PRO u električnu energiju putem Horizon PEM ćelije za gorivo. Djeca mogu da vide efekat dok se hidrid polako hladi i oslobađa vodonik u gorivnoj ćeliji. Proces je model za sve sisteme mikro gorivnih ćelija – radni primjer skladištenja čvrstog vodonika koji može dovesti do mnogih zanimljivih i kreativnih ideja o primjeni.

ZANIMLJIVA ELEKTRONIKA I PROGRAMIRANJE

Crnogorski savez za tehničku kulturu „Politehnika“

30. septembar – 1. oktobar (10:00–15:00), ul. Novaka Miloševa 31/II, Podgorica

Uđite u čarobni svijet nove nauke kroz sastavljanje i programiranje, izvođenje eksperimenata iz oblasti elektronike i mikrokontrolera.

Eksperimentisanje je zabavno! Čini se da je učenje elektronskog inženjeringa mukotrпно za većinu učenika. Ti dani su sada završeni, zahvaljujući uzbudljivim, šarenim malim elektronskim kockicama iz Brick'R'knowledge-a!

Brick'R'knowledge omogućava jednostavan uvod u elektronski inženjering. Posjedujući jedan od Brick 'R' skupova znanja, zvanično pripadate Generaciji proizvođača. Savršeno za početnike, mogu se realizovati jednostavna i složena kola. Brick'R'knowledge je eksperimentalni komplet otvorenog koda i obrazovni sistem i može se prilagoditi individualnim zahtjevima. Efikasno, sistem čini elektronsko znanje dostupnijim i omogućava da se ono prepusti mlađoj generaciji na razigran način.

Cilj je da buduće najmlađe programere kroz igru i druženje uvedemo u svijet programiranja. Ništa nije nemoguće, dovoljna je mašta, želja za učenjem i malo truda, pa da započnete avanturu koja jednog dana može postati i vaš životni izbor, budući posao ili samo hobi.

Koristeći mjerne instrumente izmjerite više fizičkih veličina i na taj način napravite svoje prve naučno istraživačke korake.

RADIO KOMUNIKACIJE – PRILIKA ZA NOVA ISTRAŽIVANJA

Članovi radio kluba „Podgorica” i radio kluba „Student”

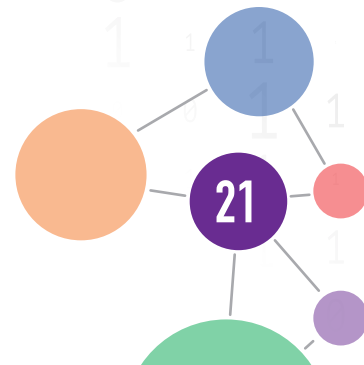
30. septembar – 1. oktobar (10:00–15:00), Radio klub „Podgorica”, ul. Novaka Miloševa br. 31

Program obuhvata kratku prezentaciju radio-amaterizma i praktičan rad sa radio stanicom koja emituje signal preko satelita.

Radio operateri su ljudi koji su zainteresovani da koriste radio kao hobi. Radio-amaterizam je veoma raznovrstan hobi. Neki operateri uživaju u razgovoru sa prijateljima širom grada, dok drugi rade na izgradnji stanica koje mogu da komuniciraju širom svijeta. Radio operateri mogu pomoći u hitnim komunikacijama i javnim službama, ili čak pomoći u unapređenju granica naučnog znanja.

Radio-amater može mlade ljude uvesti u uzbudljivu karijeru u oblasti nauke i tehnologije ili jednostavno, može poslužiti kao zabavan i produktivan hobi za svakoga ko želi da se uključi.

Korišćenjem satelitskih radio komunikacija ulazimo u novu sferu istraživanja koju nam omogućuju radio talasi koji se prostiru širom svemira i čijom refleksijom dobijamo povratne informacije i dosad nepoznate podatke. Kao jedna od zanimljivijih grana nauke koja je usko vezana sa satelitskim komunikacijama i prostiranjem talasa u svemir i dobijanje povratnih informacija je radio-astronomija. Program će obuhvatiti i predavanja na ovu temu.

NAUKA I ISTRAŽIVANJE NA FILOZOFSKOM I FILOLOŠKOM FAKULTETU U NIKŠIĆU

Filozofski fakultet i Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore

29. septembar (10:00-12:00) i 30. septembar (11:00-13:00), Filozofski fakultet Univerziteta Crne Gore, Nikšić

U saradnji Filozofskog i Filološkog fakulteta održaće se tri prezentacije i jedan okrugli sto:

- Prezentacija istraživanja savremenih klimatskih promjena u Crnoj Gori – Prof. Dr Dragan Burić
- Okrugli sto „Akademski integritet“. Učesnici su: prof. dr Mara Šćepanović (predsjednica Etičkog komiteta), prof. dr Vesna Vukićević – Janković (Filološki fakultet), prof. dr Dijana Vučković (Filozofski fakultet) i mr Marijana Blečić (Filozofski fakultet)
- Prezentacija Strategije naučno-istraživačkog rada u Crnoj Gori – Prof. dr Vladimir Dreka-
lović
- Prezentacija naučno-istraživačkih radova studenata – magistarski rad i studija slučaja (mr Marija Vujičić, Filip Vujović)

DANI NAUKE I INOVACIJA NA UNIVERZITETU DONJA GORICA

Univerzitet Donja Gorica

29. septembar (10:30-14:00) i 30. septembar (10:30-16:00), Univerzitet Donja Gorica, Oktaih 1, Podgorica

Dvodnevni program u organizaciji Univerziteta Donja Gorica obuhvatiće sljedeće prezentacije i radionice:

- PRODE Laboratorija - Tehnologija 3d printinga za početnike, primjeri iz prakse
- Laboratorija za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju - Centar izvrsnosti odgovara na pitanja: Kako do bezbjedne hrane? Kako se čuva autentičnost proizvoda?
- Filmski studio - Profesionalna orijentacija studenata ka filmu i medijima, šta to ovu umjet-
nost čini tako interesantnom i popularnom?
- Svijet matematike

DANI NAUKE I INOVACIJA U SREDNJIM ŠKOLAMA

JU SMŠ „Bratstvo-jedinstvo“ Ulcinj

29. i 30. septembar (09:30-15:00)

Srednja stručna škola, Nikšić

29. i 30. septembar (09:00-10:00)

Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“, Podgorica

29. septembar (09:00-18:00)

Srednja građevinsko-geodetska škola „Marko Radević“, Podgorica

29. i 30. septembar (12:00-13:00)

Gimnazija „Slobodan Škerović“, Podgorica

29. septembar i 30. septembar (12:00-16:45)

Tokom trajanja festivala, srednje škole će otvoriti svoja vrata kako bi se mlađe generacije upoznale sa svijetom nauke i inovacija.

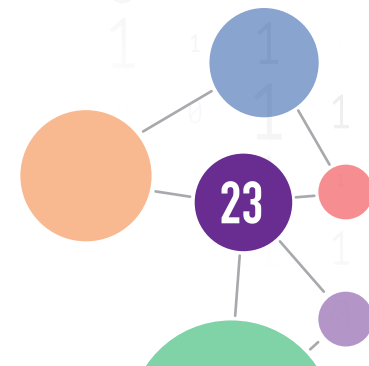
KONFERENCIJA „IMPLEMENTACIJA STRATEGIJE PAMETNE SPECIJALIZACIJE U CRNOJ GORI“

Generalni direktorat Udruženi istraživački centar (DG JRC) Evropske komisije i Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja Crne Gore

29. septembar (10:00-16:45), Rektorat Univerziteta Crne Gore, Cetinjski put 2, Podgorica

Crna Gora je prva ekonomija van Evropske unije koja je započela implementaciju koncepta pametne specijalizacije (S3) 2019. godine uz veliku podršku Evropske komisije – Generalnog direktorata Udruženi istraživački centar (DG JRC). Ova podrška nastavljena je i tokom procesa implementacije ove strategije kroz izradu Operativnog programa za implementaciju S3, ali i kreiranje implementacionog okvira, koji je uspostavljen ove godine i postao funkcionalan. Cilj ovog događaja je da se predstavi iskustvo Crne Gore, ključna dostignuća, izazovi i budući planovi u implementaciji pametne specijalizacije. Događaj će okupiti sve ključne ciljne grupe – predstavnike državne uprave, naučno-istraživačkog i privrednog sektora, civilnog sektora, posebno mlade ljude – studente i startapere, kako bi se približio koncept i otvorila diskusija na temu potencijalnih pravaca implementacije pametne specijalizacije u budućnosti.

Napomena: Događaj je na engleskom jeziku. Učešće je potrebno potvrditi najkasnije do 28. septembra 2022. godine putem e-mail adrese: naukaiinovacijecg@gmail.com

SAJAM PROJEKATA U OBLASTIMA PAMETNE SPECIJALIZACIJE

Ministarstvo ekonomskog razvoja i Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja

30. septembar (9:00-12:00), Univerzitetski sportsko-kulturni centar, Baku br. 1 Podgorica

Crna Gora je prva ekonomija van Evropske unije koja je započela implementaciju koncepta pametne specijalizacije. Strategija pametne specijalizacije 2019-2024 identifikovala je četiri ključna prioriteta: Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane; Energija i održiva životna sredina; Održivi i zdravstveni turizam; i Informaciono-komunikacione tehnologije kao horizontalni sektor. Od usvajanja Strategije sva nacionalna ulaganja u nauku i inovacije, kao i sektorska ulaganja, usmjerena su na programe i projekte u oblastima pametne specijalizacije, dok se za implementaciju iste koriste i sredstva iz EU fondova. Cilj Sajma projekata je da mladima i široj javnosti približi pojam inovacija i na koji način one doprinose razvoju u prioritetnim oblastima pametne specijalizacije. Na Sajmu će na nešto više od trideset štandova biti predstavljeni uspješno realizovani projekti predstavnika inovacione infrastrukture, univerziteta i centara izvrsnosti, dobitnika kolaborativnih grantova za inovacije i grantova za startupove, korisnika predakceleracijskog programa podržanih od strane Ministarstva nauke i tehnološkog razvoja, kao i drugih relevantnih institucija koje su uključene u proces pametne specijalizacije.

PREZENTACIJA FIVEG VR I FIVEG FLY

FiveG

30. septembar (9:00-12:00), Univerzitetski sportsko-kulturni centar, Baku br. 1, Podgorica

Paralelno sa Sajmom inovativnih projekata u oblasti pametne specijalizacije, FiveG će izvesti prezentaciju svoja dva razvojna pravca – FiveG VR i FiveG Fly.

FiveG VR se bavi razvojem softvera proširene i virtualne realnosti kako za gejming, tako i za primjenu u naučno-tehnološkoj i edukativnoj sferi. Ovi softveri mogu da se koriste za učenje – primjer je simulator vožnje automobila, koji predstavlja iskustvo najbliže vožnji u realnim uslovima. U jednoj od simulacija dostupna je i poznata crnogorska staza na kojoj se odvijaju auto trke – „Trojica“. Ovo je ujedno i jedan od načina promocije naše zemlje, s obzirom na sve veću popularnost ovog segmenta u svijetu. Takođe, tu su i druge simulacije, poput simulatora vožnje aviona ili drugih prevoznih sredstava. Osim ovog dijela, FiveG VR trenutno razvija i kompetitivnu

igru u domenu virtualne realnosti, koja će dati jednu potpuno novu dimenziju u gejmingu kako u Crnoj Gori, tako i šire.

FiveG Fly se bavi razvojem i proizvodnjom bespilotnih dronova za transport specijalnih tereta i ljudi, kao i razvojem multikoptera i bespilotnih letjelica na principu cepelina. Trenutno razvija prvi crnogorski JetPack, čije pojavljivanje na tržištu je planirano za četvrti kvartal ove godine. Na sajmu će posjetioci imati prilike da vide model drona planiranog u sistemu za kružno gašenje požara, čija maksimalna masa letjelice pri polijetanju (MTOM) iznosi 400kg.

DAN PROGRAMIRANJA I ROBOTIKE

Logate Institut, O.Š. Štampar Makarije i Fond za Inovacije

29. septembar, O.Š. Štampar Makarije, Podgorica

- Radionica za učenike II razreda u intervalu od 14:15h do 15:00h vodiće profesorica Snežana Šćepanović (Fond za inovacije i predavač na Logate Institutu);
- Radionica za učenike VI razreda u intervalu od 12:40h do 13:25h vodiće nastavnica Biljana Krivokapić (O.Š. Štampar Makarije i predavač na Logate Institutu);
- Radionica za učenike VII razreda u intervalu od 13:30h do 15:00 radionicu će voditi profesor Goran Šuković (predavač na Logate Institutu).

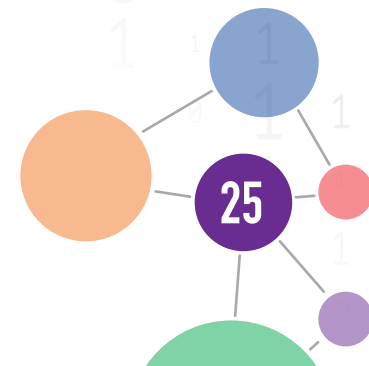
OPTIMUS SMART ACADEMY

Optimus Consulting doo

29. i 30. septembar (08:00-15:00), Mtel Digitalna fabrika, Trg nezavisnosti, Podgorica

Predavači kompanije Optimus Consulting će učenicima srednjih stručnih škola predstaviti način programiranja savremenih mikrokontrolera uz jednostavne praktične vježbe (rješenja). Cilj je da učenici uoče primjenu programiranja kroz praktično rješavanje problema u praksi. Presentacije su namijenjene učenicima srednjih stručnih škola – programi iz oblasti elektrotehnike, elektronike, računarstva, administracije računarskih sistema i mreža, itd.

Kontakt: strahinja@optimussoft.me

PREZENTACIJA INOVATIVNIH RJEŠENJA IZ OBLASTI VJEŠTAČKE INTELIGENCIJE, BLOCKCHAINA, SENZORSKIH I DRONSKIH TEHNOLOGIJA – PODGORICA

B Solutions doo & MODRONE doo

30. septembar (15:00–19:00), Mtel Digitalna fabrika, Trg Nezavisnosti, Podgorica

Na događaju će se predstaviti najnoviji trendovi i inovativna rješenja iz oblasti blockchaina, vještačke inteligencije, senzorskih i dronskih tehnologija. Posjetioci će biti približeno šta predstavlja blockchain, vještačka inteligencija i IoT i koji je opseg njihove primjene kroz različita inovativna rješenja. Organizatori će putem snimljenih video materijala, štampani brošura i interakcije sa posjetioci objasniti kako se kroz saradnju sa naučno-istraživačkim institucijama mogu razviti inovativna rješenja kroz primjere finansiranih SMART4ALL KTE projekata: ABMarSupply, Ship-mAInt, DELTA i ASPIRE.

Napomena: Ulaz je slobodan

Kontakt: Nikolina Brajović info@b-solutions.me, Kruna Ratković kruna.ratkovic@modrone.me

PRIMJENA NAJNOVIJIH ICT TRENDOVA I ZNAČAJ TRANSFERA TEHNOLOGIJE SA INOSTRANIM EKOSISTEMIMA – INTERAKTIVNA RADIONICA

B Solutions doo & MODRONE doo

30. septembar (17:00–19:00), Birziminium hub, Trg nezavisnosti, Podgorica

& Zoom (<https://us06web.zoom.us/j/88302699771?pwd=MTN6UmNsNmZqa3I2b3B2bnpiUElkdz09>,

Meeting ID: 883 0269 9771, Passcode: Festival)

Prezentovanje dobrih praksi međunarodne saradnje naučno-istraživačkih institucija i privrednih subjekata pri kreiranju inovativnih proizvoda na primjerima SMART4ALL KTE projekata: ABMarSupply, Ship-mAInt, DELTA i ASPIRE. Govornici na radionici će biti predstavnici: Matematičkog Instituta SANU iz Beograda, Verlab Insituta iz Sarajeva, Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, Obuda Univerziteta iz Budimpešte, Josip Juraj Strossmayer Univerziteta iz Osijeka, te crnogorskih kompanija B Solutions, MODRONE, Optimus Consulting i Invar-Ivošević. Kroz

ovu radionicu će se predstaviti najnovija razvojna rješenja iz oblasti vještačke inteligencije, blockchaina, senzorskih i dronskih tehnologija, podijeliti iskustva u implementaciji kroz primjere pomenutih KTE projekata i otvoriti diskusija o daljim mogućnostima saradnje sa privrednim subjektima, transferu znanja i vještina između kompanija i institucija u zemlji i regionu, te unapređenju istraživačkih kapaciteta zaposlenih u naučno-istraživačkim institucijama (posebno doktoranada i mladih istraživača).

Napomena: Ulaz je slobodan

Kontakt: Nikolina Brajović info@b-solutions.me, Kruna Ratković kruna.ratkovic@modrone.me

PREZENTACIJA INOVATIVNIH RJEŠENJA IZ OBLASTI VJEŠTAČKE INTELIGENCIJE, BLOCKCHAINA, SENZORSKIH I DRONSKIH TEHNOLOGIJA – KOTOR

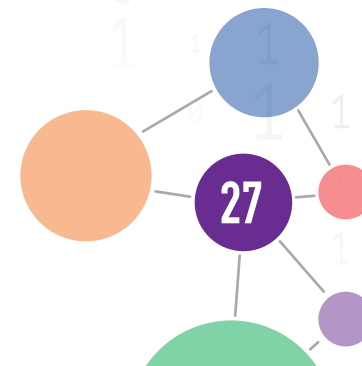
B Solutions doo, MODRONE doo, Pomorski fakultet Kotor

1. oktobar (10:00-14:00), Pomorski fakultet Kotor, Dobrota

Na događaju će se predstaviti najnoviji trendovi i inovativna rješenja iz oblasti blockchaina, vještačke inteligencije, senzorskih i dronskih tehnologija. Posjetiocima će biti približeno šta predstavlja blockchain, vještačka inteligencija i IoT i koji je opseg njihove primjene kroz različita inovativna rješenja. Organizatori će putem snimljenih video materijala, štampani brošura i interakcije sa posjetiocima objasniti kako se kroz saradnju sa naučno-istraživačkim institucijama mogu razviti inovativna rješenja kroz primjere finansiranih SMART4ALL KTE projekata: ABMarSupply, Ship-mAInt, DELTA i ASPIRE.

Napomena: Ulaz je slobodan

Kontakt: Nikolina Brajović info@b-solutions.me, Kruna Ratković kruna.ratkovic@modrone.me

ŠKOLA ZA RAZVOJ VIDEO IGARA „READY, SET, PLAY“

Alicorn doo

1-7. oktobar, Podgorica, Bar, Nikšić + Zoom

Kompanija Alicorn koja se bavi izradom video igara organizuje edukativne radionice za srednjoškolce i studente na temu razvoja video igara, koje će biti održane u hibridnom formatu – u Podgorici, u prostorijama Alicorna, i putem Zoom platforme od 1. do 7. oktobra. Tokom trajanja radionica, polaznici će imati priliku da kroz rad sa mentorima usvoje osnovne i srednje napredne koncepte u razvoju video igara, kroz konkretne primjere u popularnom pokretaču Unity Engine.

<https://alicorn.me/ready-set-play>

U okviru Škole za razvoj video igara biće održana 4 javna događaja koja će polaznike i širu javnost upoznati sa industrijom video igara:

PREDSTAVLJANJE MOBILNIH VIDEO IGARA MLADIH NADA CRNOGORSKE GEJMING INDUSTRIJE

1. oktobar, 18:00, Podgorica (Vojvode Maša Đurovića 3-1)

<https://bit.ly/3dxNnfu>

Kompanija Alicorn, u okviru svoje škole “Ready, set, play” organizuje prezentaciju video igara koje su kreirali polaznici kursa za Game Development u periodu od januara do maja 2022. godine. Prezentovaće se igra “Paha, paha” koja je kreirana i objavljena u saradnji sa polaznicima kursa Game Development, kao i o igre koje su kreirane od strane polaznika ovog kursa – Milica Rajčić je kreirala igru Find the Ring, dok je Uroš Veličković stvorio Run gun gum.

Učešće i prisustvo prezentaciji je besplatno, ali je broj mjesta ograničen, pa je potrebno prijaviti se popunjavanjem jednostavnog formulara.

PREDAVANJE: UTICAJ VIDEO IGARA NA DJECU I POTENCIJAL U OBRAZOVANJU

2. oktobar, 18:00, Bar (Biznis centar Bar) + Zoom

<https://bit.ly/3BVsOTs>

Kompanija Alicorn, u okviru svoje škole “Ready, set, play” organizuje u saradnji sa Biznis centrom Bar predavanje na temu uticaja video igara na djecu i potencijala koje video

igre imaju u obrazovanju. Predavanje o djeci, obrazovanju i video igrama održaće Milutin Pavićević, kreativni direktor agencije Alicorn i idejni tvorac ZUNO pokretača za razvoj edukativnih video igara.

Učešće i prisustvo prezentaciji je besplatno, ali je broj mjesta ograničen, pa je potrebno prijaviti se popunjavanjem jednostavnog formulara.

PANEL DISKUSIJA: POTENCIJAL I SNAGA CRNOGORSKE GEJMING INDUSTRIJE

6. oktobar, 18:00, Nikšić (IPC Tehnopolis) + Zoom

<https://bit.ly/3SihkyM>

Kompanija Alicorn, u okviru svoje škole “Ready, set, play”, u saradnji sa IPC Tehnopolis organizuje panel diskusiju na temu “Potencijala i snage crnogorske gaming industrije”. Panel diskusija povezaće predstavnike crnogorskih kompanija koje se bave razvojem video igara, pa će panelisti biti Aleksandar Dlabač, izvršni direktor CodeLab, Andrija Dragojević, projekt menadžer 3Hills studija, Milica Matović, menadžer operacija kompanije Alicorn, dok će moderator događaja će biti član Tehnopolis tima, Željko Lučić.

Učešće i prisustvo prezentaciji je besplatno, ali je broj mjesta ograničen, pa je potrebno prijaviti se popunjavanjem jednostavnog formulara.

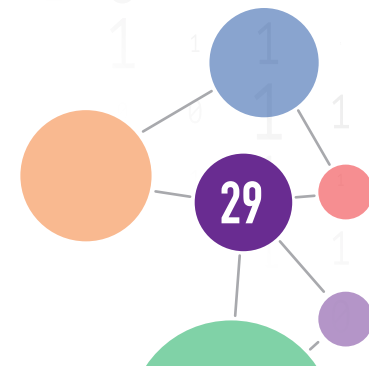
PANEL DISKUSIJA: OD IDEJE DO REALIZACIJE

7. oktobar, Podgorica (Vojvode Maša Đurovića 3-1) + Zoom

<https://bit.ly/3Sk41Od>

Kompanija Alicorn, u okviru svoje škole “Ready, set, play”, organizuje panel diskusiju koja će okupiti regionalne kreatore mobilnih i video igara. Učesnici panela biće Stefan Đorđević, tehnički direktor beogradskog gejming studija Miracle Dojo koji su kreirali igre Warden, Karate Do i PopStar adventure i Kristijan Bencek iz hrvatskog studija za razvoj video igara i aplikacija GROW koji osim igara prave 3D modele i AR aplikacije, a prepoznati su na hrvatskom tržištu po svojim inovativnim proizvodima. Moderator događaja će biti Sanja Gardašević, izvršna direktorica agencije Alicorn.

Učešće i prisustvo događaju je besplatno, ali je broj mjesta ograničen, pa je potrebno prijaviti se popunjavanjem jednostavnog formulara.

PANEL DISKUSIJA

„KAKO INOVACIJE MOGU PODSTAĆI EKONOMSKI RAZVOJ CRNE GORE“

Fond za inovacije Crne Gore, Ekonomski fakultet UCG

30. septembar (12:00–14:00), Ekonomski fakultet Univerziteta Crne Gore, Bulevar Jovana Tomaševića 37, Podgorica

Na ovoj panel diskusiji će se raspravljati o značaju inovacija za ekonomski razvoj Crne Gore. Panel je prilika da se ukupnoj društvenoj i akademskoj zajednici, sa posebnim akcentom na studentsku populaciju, skrene pažnja na to da su inovacije jedan od ključnih temelja razvoja napredne ekonomije, ali i društva u cjelini. Učesnici na panelu će, pored predstavnika Ekonomskog fakulteta, biti predstavnici Ministarstva nauke i tehnološkog razvoja, Fonda za inovacije, i privrednih udruženja (Privredna komora Crne Gore i Američka privredna komora). Moderator panela je dr Milena Lipovina-Božović, docent na Ekonomskom fakultetu.

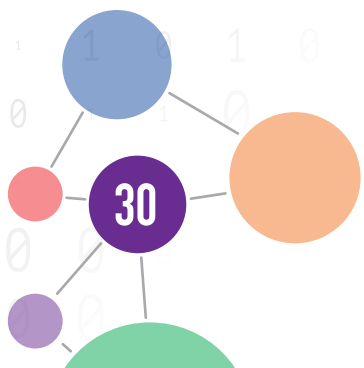
PANEL DISKUSIJA

„KAKO KREIRATI EFEKTIVNIJI EKOSISTEM ZA RAZVOJ INOVACIJA“

Fond za inovacije Crne Gore, uz podršku Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori

30. septembar (15:00–17:00), Evropska kuća, 4 Trg Argentina, Podgorica

Ovaj panel okuplja predstavnike donosilaca odluka, aktera inovacionog ekosistema, kompanija, međunarodnih organizacija i partnera, kako bi diskutovali o budućnosti inovacionog ekosistema u Crnoj Gori, inovacionoj infrastrukturi, mogućnostima za finansiranje kako iz domaćih tako i iz inostranih izvora, usklađenosti onoga što se nudi sa potrebama samih kompanija, i podsticanju razvoja inovacione kulture. Moderator panela je Ivana Janković-Mijanović (Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma). Panelisti su: Marijeta Barjaktarović-Lanzardi (Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja), Miljana Peković (IPC Tehnopolis), Sanja Gardašević (ICT Cortex), Alessia Pozzi (TASIS), Ivan Šoć (FiveG), i Bojana Femić-Radosavović (Fond za inovacije Crne Gore).

CODING GIANTS ŠKOLA PROGRAMIRANJA

Coding Giants

29. septembar – 3. oktobar, Vladike Visariona Borilovića 15 (City kvart, prva Proforska zgrada od kružnog toka, ulaz sa istočne strane)

Coding Giants je škola programiranja za djecu od 7 do 19 godina, čiji kursevi djeci pružaju mogućnost da se upoznaju sa programerskim razmišljanjem, razvijaju kreativnost i okrenu se rješavanju problema. Na zabavan način djeca će steći nova znanja. Djeca mlađeg uzrasta će imati priliku da kroz programski jezik Scratch programiraju igricu u kojoj postoji interakcija između likova, kao što je gađanje strijelom, prikupljanje bodova i slično (3 grupe polaznika). Za stariju djecu planirana je radionica C# na kojoj će primjenom naprednih tehnika programiranja napraviti Cezarov enkriptoricu (jedna grupa polaznika). Radionice su namijenjene učenicima osnovnih škola iz Podgorice.

Kontakt: info@codinggiants.me

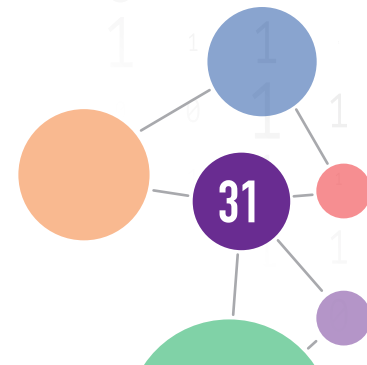
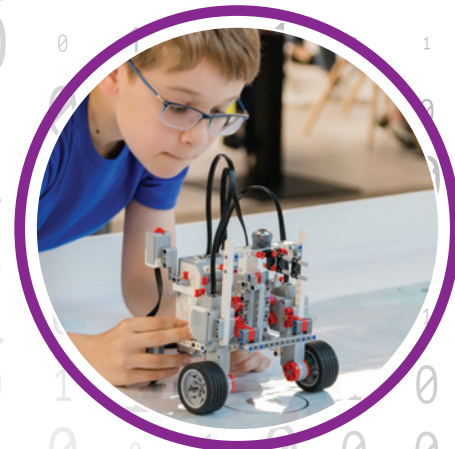
SVIJET GAMINGA

3Hills

1. oktobar (13:00-14:00), Agencija za razvoj i podršku poslovanju, Bulevar crnogorskih junaka 101, Cetinje

Prezentacija koju organizuje kompanija 3Hills ima za cilj da mlađoj populaciji približi značaj gaming industrije, na koji način mogu postati njen dio, koji su koraci da bi postali game developer ili game artist. Biće prikazani realni primjeri odnosno igrice koje je tim 3Hills napravio, i uključice se dio eSportsa odnosno kompetitivnog takmičenja u igranju video igara, kao i navesti nekoliko uspješnih primjera istog iz Crne Gore ali i regiona. Prezentaciju će održati 3D artist – Ljiljana Radović i Projekt menadžer – Andrija Dragojević.

Kontakt: andrija.dragojevic@3hills.io

SAJAM INOVACIJA IPC TEHNOPOLIS – NIKŠIĆ

IPC Tehnopolis, ulica Radoja Dakića bb, Nikšić

29. septembar – 4. oktobar

IPC Tehnopolis će biti domaćin različitim ciljnim grupama – učenicima osnovnih škola, inovatorima/startup-ovima, stanarima biznis inkubatora IPC Tehnopolis, studentima, i svim zainteresovanim građanima kojima će se raznovrsnim sadržajem promovisati nauka i važnost inovacija za cjelokupan društveni i ekonomski razvoj. U IPC Tehnopolis će u periodu festivala biti organizovano pet događaja.

PREZENTACIJA PROTOTIPOVA INOVATORA – SAJAM

30. septembar, Coworking prostor CODE Hub Nikšić – IPC Tehnopolis

Prezentacija prototipova inovatora će biti organizovana kao mini sajam na kojem će zainteresovani posjetioci imati priliku da se upoznaju sa zanimljivim proizvodima i projektima inovatora (stanara biznis inkubatora i polaznika programa podrške/startup-ova u IPC Tehnopolis) odnosno prototipovima koje su izradili uz pomoć Laboratorije za industrijski dizajn „Techlab Tehnopolis“. Neki od prototipova koji će biti prezentovani su: Amaturn, 4M fish feeder, Heart shape box, Pametna pojiljica za pčele, Medpack.

Ciljna grupa: inovatori, studenti, zainteresovani građani

OBUKA „ROBOTIKA I KODIRANJE ZA STARIJE OSNOVCE“

29. septembar – 04. oktobar, IPC Tehnopolis

Cilj obuke je da učesnici razviju STEM vještine, odnosno set vještina koje se tiču inženjeringa, tehnologije i nauke. Takođe, učesnici će se osposobiti za rad u grupama, razviti kreativnost, sposobnosti organizacije i planiranja, i razviti vještine rješavanja problema.

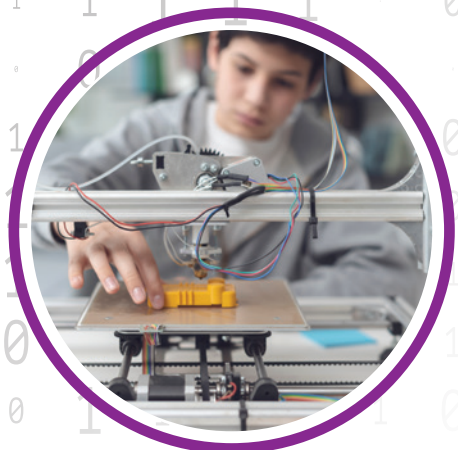
Ciljna grupa: VIII i IX razred osnovne škole

Napomena: Obuka će se realizovati u saradnji sa osnovnim školama iz Nikšića

OBUKA „3D MODELOVANJE I ŠTAMPA ZA OSNOVCE“

29. septembar – 04. oktobar, IPC Tehnopolis

Nastava se bazira na didaktičkoj igri „Kideville“. Kroz igru „Kideville“ individualnim i timskim radom, učenici osmišljavaju, projektuju, modeluju i 3D štampaju grad iz dječje mašte. Polaznici će steći nova znanja iz oblasti 3D štampe i modelovanja, prostorne geometrije, razumjevanje razmjera i proporcija u virtuelnom i stvarnom okruženju kao i osnove dizajna, inženjstva i prostornog planiranja. Djeca rade u programu Tinkercad koji je prikladan njihovom

uzrastu. Ciljevi programa su: upoznavanje učesnika sa cjelokupnim eko-sistemom digitalne fabrikacije i 3D štampe; upoznavanje učesnika sa različitim tehnologijama i materijalima; osposobljavanje učesnika za rad na kompletnom procesu pripreme i izrade modela; osposobljavanje učesnika za proces pripreme modela za štampu – „slicing“ (rad u programima NetfFab I Simplify 3D); osposobljavanje učesnika za post-produkciju odštampanih modela; osposobljavanje učesnika za korišćenje savremene opreme za 3D štampu.

Ciljna grupa: VIII i IX razred osnovne škole

Napomena: Obuka će se realizovati u saradnji sa osnovnim školama iz Nikšića

OBUKA „3D MODELOVANJE I ŠTAMPA ZA SREDNJOŠKOLCE“

29. septembar – 04. oktobar, IPC Tehnopolis

Nastava je usmjerena na sticanje znanja u oblasti 3D modelovanja i 3D štampe kroz upotrebu programa Autodesk Fusion 360 i Autodesk 3DS Max. Kurs 3D štampe zamišljen je kao kompletna obuka i vodič kroz proces digitalne fabrikacije za srednjoškolce, gdje će polaznici kroz praktičan rad, u svakoj oblasti ove tehnologije, steći neophodna znanja i praktična iskustva za pravljenje i izradu 3D modela. Kroz direktan rad na 3D štampačima djeca se upoznaju sa ovom tehnologijom neograničenih mogućnosti. Polaznici će za svaku oblast obuhvaćenu kursom imati praktičan rad, što ovaj kurs čini potpunim. Teme su:

- 3D modelovanje u programima Autodesk Fusion 360, Autodesk 3DS Max.
- Priprema 3D modela za štampu (Autodesk Netfabb, Ultimaker Cura)
- Obrada modela
- Pretraga baze podataka gotovih modela
- Korišćenje Ultimaker 3D štampača
- Štampanje modela
- Završna obradu modela
- Praktična primjena 3D štampe

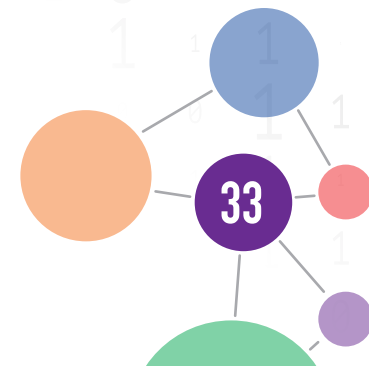
Ciljna grupa: II i III razred srednje škole (broj polaznika je 10)

Napomena: Obuka će se realizovati u saradnji sa srednjim školama iz Nikšića

OTVORENI DANI LABORATORIJA (BIOTEHNOLOŠKA LABORATORIJA „BIOLAB TEHNOPOLIS“ I LABORATORIJA ZA INDUSTRIJSKI DIZAJN „TECHLAB TEHNOPOLIS“)

30. septembar – 2. oktobar, IPC Tehnopolis

IPC Tehnopolis će otvoriti vrata Biotehnoške laboratorije „Biolab Tehnopolis“ i Laboratorije za industrijski dizajn „Techlab Tehnopolis“ za učenike srednjih škola, studente,

poljoprivrednike, preduzetnike, inovatore ali i sve zainteresovane građane koji žele da se upoznaju sa radom laboratorija, kao i da saznaju nešto više o sljedećim oblastima:

- 3D tehnologiji koja uključuje: 3D modelovanje, 3D skeniranje, rad na softverima za pripremu Gcode-a, i pripremu štampača za 3D štampu
- CNC tehnologiji (mašine za obradu drveta)
- Aparatima za zavarivanje različitih vrsta metala i legura
- CAM/CAD licenciranim softverima i robotskoj ruci
- Demontraciji izvođenja PCR analize
- Monitoringu vegetacionog ciklusa koji se izvršava dronom i softverskoj obradi podataka dobijenih na terenu
- Agilent tečnom hromatografu sa masenom spektrometrijom
- Bruker S1 Titan 800 XRF analizatoru

Ciljna grupa: učenici srednjih škola, studenti, poljoprivrednici, preduzetnici, inovatori, zainteresovani građani

PITCHING EVENT – SOCIAL IMPACT AWARD (SIA)

NVO Centar za omladinsku edukaciju

1. oktobar, 15:00, The Chedi Luštica Bay hotel, Tivat

Na ceremoniji dodjele nagrada u oktobru, u The Chedi Luštica Bay (Tivat) biće prezentovano 10 finalnih ideja, nakon čega će stručni žiri proglašiti tri najbolje. Žiri će činiti predstavnici akademske i biznis zajednice, profesionalci i eksperti iz različitih oblasti, a nagrađeni timovi će dobiti mentorsku podršku za realizaciju ideje i bespovratni početni kapital u iznosu od po 1.500 eura. Pored toga, oni osvajaju i putovanje na međunarodni SIA Samit koji se ove godine održava u Beču.

Takođe, na ovom događaju biće proglašeni i rezultati glasanja online zajednice, a tim koji bude imao najveći broj glasova dobija priliku da zajedno sa svojim kolegama otputuje u Beč i stekne dodatna znanja i iskustva koja će im značiti pri realizaciji njihove ideje.

<https://montenegro.socialimpactaward.net/>

Napomena: Zbog ograničenog kapaciteta sale, događaju će prisustvovati partneri i prijatelji projekta sa pozivnicom.

PROMOCIJA KNJIGE ZA DJECU RIMSKI GRAD DOKLEJA, PODGORICA 2022.

Istorijski institute UCG i Istituto di scienze del patrimonio culturale CNR u saradnji sa Zavodom za udžbenike i nastava sredstva iz Podgorice i Glavnog grada Podgorice

30. septembar, 18:00, Galerija "Risto Stijović", Podgorica

Učesnici/ce:

- Nj. E. Andreina Marsella, ambasadorica Republike Italije
- Prof. dr Biljana Šćepanović, ministarka nauke i tehnološkog razvoja
- Aleksandra Hajduković, v. d. direktorice Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva u Podgorici
- dr Lucia Alberti, Istituto di scienze del patrimonio culturale, CNR, Rim
- dr Tatjana Koprivica, Istorijski institut, Univerzitet Crne Gore

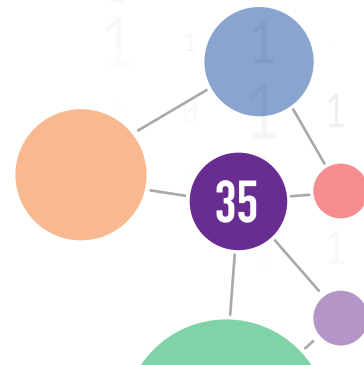
WALKSHOP NA DOKLEJI ZA UČENIKE/CE OSNOVNIH ŠKOLA

Istorijski Institut, Univerzitet Crne Gore

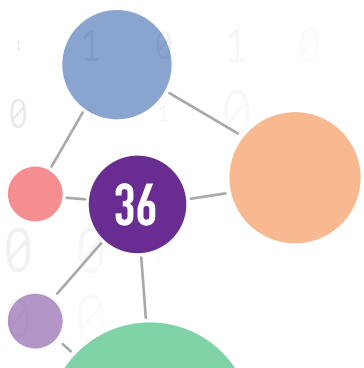
1-2. oktobar, 11.00-14.00, Lokaliet Duklja, Podgorica

Učenici i učenice osnovnih škola će posjetiti lokalitet Dokleju, gdje će im članovi radnog tima iz Istituto di scienze del patrimonio culturale - CNR iz Rima i Istorijskog instituta Univerziteta Crne Gore iz Podgorice govoriti o istraživanjima i istoriji grada, najznačajnijim građevinama (bedemima, forumu, termama, hramovima), kasnoantičkim crkvama (bazilici A, bazilici B i krstoobraznoj crkvi), savremenim tehnologijama za izučavanje kulturne baštine i dr.

Napomena: U slučaju loših vremenskih prilika, alternativna lokacija ovog sadržaja je JU Muzeji i galerije Podgorica.

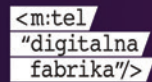

0 0 1 0 0 0 1 0 0 1 1 0 1 0
0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 1 1 1 1
0 1 0 1 0 0 1 0 0 0 0 0 0 0
0 1 0 1 0 0 0 1 0 0 1 1 1 1
0 1 0 1 1 1 1 0 1 0 0 0 0 0
1 1 1 1 1 0 1 1 0 0 0 0 0 0
0 0 1 1 0 1 1 1 0 1 0 1 0 0
1 1 0 1 1 0 0 0 1 0 0 0 0 0
1 0 0 0 1 0 1 1 1 0 0 0 0 0
0 0 0 0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
0 1 1 0 1 0 1 0 0 0 0 0 0 0
0 1 1 0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
1 0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

FIVEG

MAŠTAJ
KREIRAJ
INSPIRIŠI

www.daninaukeiinovacija.me
kontakt@dani-ni.me

[daninaukeiinovacija](https://www.instagram.com/daninaukeiinovacija)

[@DaniNaukeME](https://www.facebook.com/@DaniNaukeME)

[@DaniNaukeME](https://www.twitter.com/@DaniNaukeME)